

MATURITNÍ TÉMATA ZE ZEMĚPISU

pro 4. ročník a 8.O

MZ 2026 GIO Semily

1. ZEMĚ JAKO VESMÍRNÉ TĚLESO

Země jako součást vesmíru, planeta Země rotační a oběžný pohyb, hlavní důsledky oběhu a rotace Země, slapové jevy, zeměpisné souřadnice, časová pásma

Pojmy: Mariany, Bengálský záliv, Hudsonův záliv, Bogota

2. KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE

kartografie, globus, mapa a její měřítko, obsah mapy, zeměpisná síť, všeobecné geografické mapy, tématické mapy, zhotovení mapy, zobrazovací metody (kartogram, kartodiagram, tečková metoda, metoda anamorfózy), využití map v praxi

Pojmy: Luzon, Kalimantan, Iguacú, Chartúm

3. ATMOSFÉRICKÁ SLOŽKA FGS

definice, složení a vrstvy atmosféry, klimatogeografičtí činitelé, všeobecná cirkulace atmosféry, monzuny, vzduchové hmoty a atmosférické fronty, cyklony a anticyklony, počasí a podnebí, podnebné pásy, podnebí oceánské, kontinentální, středomořské, anomálie počasí: povodně, sucha, antropogenní vlivy na atmosféru

Pojmy: Angelův vodopád, Mauna Kea, Titicaca, Bern

4. HYDROSFÉRICKÁ SLOŽKA FGS – OCEÁNOGRAFIE

pojem hydrosféra, světový oceán, velký a malý oběh vody, vlastnosti mořské vody, pohyby mořské vody, typy moří, význam oceánů pro život, znečištění oceánů a moří, přírodní katastrofy v pobřežních oblastech

Pojmy: Erijské jezero, Brahmaputra, Vestfjorden, Montevideo

5. HYDROSFÉRICKÁ SLOŽKA FGS

pojem hydrosféra řeky, jezera, ledovce, podpovrchová voda, základní charakteristika vodního toku, klimatická klasifikace vodních toků, (režim rovníkový, monzunový, suchých oblastí, sibiřské a kanadské řeky, vysokohorský (alpský)), jezera podle vzniku a vlastností, ledovce, permafrost, podpovrchová voda

Pojmy: Rio Negro, Korálové moře, Atacama, Káhira

6. LITOSFÉRICKÁ SLOŽKA FGS A GEORELIÉF

stavba Země, vývoj pevnin, litosférické desky, typy zemské kůry, vznik a typy reliéfu
endogenní činitelé: vulkanismus, zemětřesení, horotvorné pochody
exogenní činitelé: reliéf říční, glaciální, pouštní, kryogenní, antropogenní

Pojmy: *Panamská šíje, Kiritimati, Gibraltarský průliv, Barcelona*

7. PEDOSFÉRICKÁ A BIOSFÉRICKÁ SLOŽKA FGS

pedologie, vznik půdy, složení půd, půdotvorní činitelé, půdní horizonty, půdní typy a druhy,
rozšíření půd, pedosféra a člověk, desertifikace
biogeografie, rozšíření flory a fauny, charakteristika tropických deštných lesů, savan, pouští a
polopouští, stepi, pásmo lesů, tundra, polární pustiny, biosféra a člověk

Pojmy: *Honšú, Mrtvé moře, Etna, Oslo*

8. GLOBÁLNÍ PROBLÉMY SOUČASNÉHO SVĚTA, EKONOMICKÉ INTEGRACE, EU

globální a lokální zásahy člověka do přírody, populační exploze, věkové pyramidy, bohatý
Sever a chudý Jih, potravinový problém, problematika nemocí obyvatelstva, problém pitné
vody, zbrojení, terorismus, ohniska napětí, náboženské konflikty, mezinárodní integrace
Evropská unie, význam hospodářské integrace, vznik EU, členské státy, ekonomické rozdíly
členských států EU, migrace uvnitř EU, problémy migrace do zemí EU, USA a NAFTA,
Japonsko a asijsí draci

Pojmy: *Sagarmatha, Rub-al-Chálí, Ladožské jezero, Sofia*

9. GEOGRAFIE OBYVATELSTVA A SÍDEL

charakteristika obyvatelstva podle biologických a společensko-ekonomických znaků,
rozmístění obyvatelstva, populační vývoj, přirozený přírůstek, porodnost a úmrtnost,
migrace obyvatelstva, urbanizace, aglomerace, konurbace, megalopolis, milionové
aglomerace světa a Evropy, hlavní světová náboženství
venkovská a městská sídla, urbanizace, spojování měst, sídelní systémy, vliv geografické
polohy na rozvoj sídel, jádrové a periferní oblasti.

Pojmy: *Bajkal, Chang Jiang, Amudarja, Manila*

10. GEOGRAFIE HOSPODÁŘSTVÍ – PRIMÉR, SEKUNDÉR, TERCIÉR

primární sektor, faktory ovlivňující zemědělskou produkci, rostlinná a živočišná výroba,
světová produkce potravin, zemědělství vyspělých a rozvojových zemí, typy zemědělství,
významné zemědělské oblasti světa, vliv zemědělství na životní prostředí, těžba nerostných
surovin, sekundární a terciérní sektor. Lokalizační faktory, nejvýznamnější průmyslové
makroregiony, dělení průmyslových odvětví, jednotlivá průmyslová odvětví, doprava,
obslužná sféra.

Pojmy: *Uhuru, Mt. Mc Kinley, Ključevskaja, Minsk*

11. GEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA EVROPY – FG SFÉRA

vývoj povrchu, povrch Evropy, podnebí, řeky, jezera, moře, vegetační formace a typy půd, nerostné bohatství, energetické zdroje, ekologická problematika

Pojmy: Ukerewe, Hekla, Velikonoční ostrov, Granada

12. GEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA EVROPY – SE SFÉRA

postavení Evropy ve světě, rozdělení Evropy po 2. světové válce, situace po roce 1989, rozmístění obyvatelstva, urbanizace, hlavní průmyslové a zemědělské oblasti Evropy, rozdíly ve vyspělosti evropských zemí

Pojmy: Aconcagua, Eyreovo jezero, Nová Země, Kjóto

13. ČESKÁ REPUBLIKA – FG SFÉRA

povrch (geomorfologický vývoj, horské soustavy), podnebí, vodstvo (řeky, jezera, rybníky, umělé nádrže, jejich význam a využití), ochrana přírody (NP, CHKO)

Pojmy: Střelkový mys, Tasmánie, Mekong, Teherán

14. ČESKÁ REPUBLIKA – SE SFÉRA

národnostní složení, náboženská struktura, demografické problémy, příčiny zpomalení přírůstků obyvatelstva, migrace, emigrace, imigrace, zaměstnanost, rozmístění obyvatelstva, velká města, změny ekonomiky po 2. sv. válce a po roce 1989, hlavní průmyslové a zemědělské oblasti

Pojmy: Angara, Tanganika, Kagera, Antverpy

15. NÁŠ REGION A JEHO ZAŘAZENÍ DO VYŠŠÍCH SPRÁVNÍCH JEDNOTEK

geografická charakteristika našeho kraje, vyšší administrativní jednotky ČR, geografická charakteristika našeho regionu

Pojmy: Sarajevo, Korintský záliv, Suezský průplav, Sulawesi

16. GEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA SEVERNÍ EVROPY

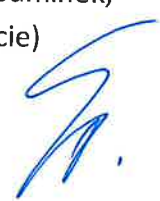
celková charakteristika severní Evropy, společné znaky, zajímavosti přírodních podmínek, charakteristika hospodářství jednotlivých států Severní Evropy (Norsko, Švédsko, Finsko, Island, Dánsko)

Pojmy: Grand Canyon, Gobi, Kalahari, Kobenhaven

17. GEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA ZÁPADNÍ EVROPY

celková charakteristika západní Evropy, společné znaky, zajímavosti přírodních podmínek, charakteristika hospodářství jednotlivých států (Velká Británie, země Beneluxu, Francie)

Pojmy: Honolulu, Havana, Hobart, Hanoj

18. GEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA JIŽNÍ EVROPY A MINISTÁTŮ EVROPY

celková charakteristika jižní Evropy (Středomoří), společné znaky, zajímavosti přírodních podmínek, charakteristika hospodářství jednotlivých států (Itálie, Řecko, Španělsko, Portugalsko, ministáty)

Pojmy: Atlas, Krym, Eufrat, Hamburg

19. GEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA STŘEDNÍ EVROPY

celková charakteristika střední Evropy, společné znaky, zajímavosti přírodních podmínek, charakteristika hospodářství jednotlivých států

- státy s vyspělou demokracií a ekonomikou - SRN, Rakousko, Švýcarsko
- státy transformující se - Slovensko, Polsko, Maďarsko

Pojmy: Sachalin, Fujisan, Arabské moře, Ottawa

20. GEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA VÝCHODNÍ A JIHOVÝCHODNÍ EVROPY

celková charakteristika východní a jihovýchodní Evropy, společné znaky, historický vývoj (rozpad Jugoslávie), zajímavosti přírodních podmínek, charakteristika hospodářství jednotlivých států

Pojmy: mys York, Beringův průliv, Yucatan, Ankara

21. GEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA ASIE

charakteristika polohy, přírodních podmínek, obyvatelstvo Asie, náboženství, politická situace, hospodářské oblasti a jejich odlišnosti, Japonsko, asijské tygři

Pojmy: Nová Kaledonie, Bonifácký průliv, Magalhaesův průliv, Suezský průplav

22. GEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA SEVERNÍ AMERIKY

charakteristika polohy, přírodních podmínek, obyvatelstvo, kultura, politická situace, ekonomika USA a Kanady (významné průmyslové oblasti a střediska)

Pojmy: Skagerrak, Kattegat, Marmarské moře, Calaiská úžina

23. GEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA LATINSKÉ AMERIKY

charakteristika polohy, přírodních podmínek, obyvatelstvo, indiánské kultury, srovnání úrovně hospodářství jednotlivých států, hlavní zemědělské plodiny, nerostné bohatství, problematika Amazonského pralesa

Pojmy: Saimaa, Vänern, Mosambický průliv, Buenos Aires

24. GEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA AFRIKY

charakteristika polohy, přírodních podmínek, flóra, fauna, obyvatelstvo, náboženství a kultura, politická situace, demografické a ekonomické problémy Afriky, islámská Afrika, ekonomická charakteristika nejdůležitějších států

Pojmy: *Le Havre, Tahiti, Yucatán, Makalu*

25. GEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA AUSTRÁLIE A OCEÁNIE

charakteristika polohy, přírodních podmínek, endemická flóra a fauna, obyvatelstvo, ekonomika, Australský svaz, Nový Zéland, typy ostrovů v Oceánii

Pojmy: *Seina, Cejlon, Syrdarja, Kapské město*

Vypracovali:

Mgr. Lukáš Rambousek

Mgr. Štěpán Strnad

Projednáno a schváleno v předmětové komisi dne:

29. 8. 2025

Předseda předmětové komise: Mgr. Jan Hortvík

Schváleno ředitelem školy dne 30. IX. 2025

